

ERITREAN REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT

ፖለቲካዊ መደብ ዕዮ፣ ሰውራዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ (ሰደግኤ)

መጻኝ፡-

ኤርትራ አብ ሰተራተጂያዊ ከባቢ ቀርኒ አፍሪቃ እትርከብ፡ ካብ ራስ-ዱሙራ ክሳብ ራስ ቁሳር ዝተዘርግሐ ናይ ከባቢ 1000 ኪ.ሜ ገምገም ባሕርን ብርክት ዝበላ ደሴታት-ዳህላክን እትውንን ሃገር እያ። ሃገርና 124,320 ትርብዒት ኪ.ሜትር ስፍሐት ዘለዋ እያ።

ኤርትራ አብ ውሽጣ ዝተፈላለዩ ብሄራዊ መንነት ዘለዎም ዝተፈላለዩ ሃይማኖታትን ባህልን አመንቲ፡ ካብ 4.5 ክሳብ 5 ሚልዮን ብዝሒ ህዝቢ ዘለዋ ሕብረ-ብሄራዊት (ብዙሕነታዊት) ሃገር እያ። መነባብሮ ህዝብታት ኤርትራ፡ መብዛሕትኦም ምስ መሬትን ባሕርን ዝተአሳሰረ፡ አብ ሕርሻ፣ መጓሰ፣ ምግፋፍ ዓሳን ምህርቲ ጨውን ዝከበሩ፡ ወሱን ክፋል ህዝብና ድማ፡ አብ ከተማታት አብ ንኡሳን ኢንዱስትሪታት፣ ቤት-ዕዮታት ናይ አገልግሎት ትካላትን ከምኡ'ውን አብ ንግዳዊ ስራሓት መነባብሮኦም ዝመርሑ ክኾኑ እንከሎው፡ አዝዩ ውሑድ ቁጽሪ ድማ አብ መንግስታውን ሲቪላውን ዕዮታት ዝናበሩ እዮም።

ህዝብታት ኤርትራ፡ ምእንቲ ሃገራዊ ነጻነቶም፡ 320 ዓመታት ሰላማዊ ፖለቲካዊ ቃልሲ፡ 330 ዓመታት ድማ መሪርን ዝተናውሐን ብረታዊ ተጋድሎ፡ ብምክያድ አርዑት መግዛእታዊ ስርዓት ኢትዮጵያ አወገዱ።

ህዝብታትና ድሕሪ ምድምሳሰ ባዕዳዊ መግዛእቲ ኢትዮጵያ፡ አብ ነጻ ሃገሮም ከም ዜጋታት ክብርም ክሕሉ፣ መሰሎምን ማዕርነቶም ክኸበር፣ አብ ፖለቲካዊ ስልጣን ሃገር ምዕራይ ተሳትፎ፡ አብ ቁጠባ ድማ፡ ማዕረ ተጠቃምነት ንምርግጋጽ እዩ። ተብራሪይቲ ባዕዳውያን ገዛእትን ዝተናውሐን ዝመረረን ብረታዊ ተጋድሎና ዘውራዳሎም ዓሚቕ ቁጠባዊ ስሎሎ ብምሕዋይ፡ ደረጃ ብደረጃ ካብ ድኽነት ዝወጹሉ፡ ብመንገዲ ምዕባል ንቕድሚት ዝምርሹሉ ዕድል ንምፍጣር ነበረ። ብሄራዊ ህዝብታት ኤርትራ፡ አብ ነጻ ኤርትራ ብቋንቋኦም፣ ባህሎምን ታሪኾምን ክኾርዑን፡ ንከባቢኦም፡ ባዕሎም ንባዕሎም ከመሓድሩን፡ ማሕበራቱ ቁጠባዊ ሂደቶም ከማዕብሉን እዩ። ህዝብታትና፡ ምስ ጎረቤቶምን ማሕበራሲብ ዓለምን አብ ማዕርነትን ምክብባርን ዝተመሰረተ ሓባራዊ መነባብሮ ክምስርቱ ብምምናይ ነበረ። ምእንቲዚ ድማ ኩሎም ብሄራዊ ህዝብታት ኤርትራ፡ ብዘይ ናይ ብሄር፣ አውራጃ፣ ከባቢ፣ ጾታን ዕድመን ሃይማኖትን አፈላላይ፡ ብተወፋይነትን ጅግንነትን ተጋዲሎም አኸሊል ሃገራዊ ናጽነቶምን ልአላውነትን ተጎናጸፉ።

እንተኾነ ግን እቲ ካብ ማህጸን ህዝብታት ኤርትራ ተወሊዱን አብ መስርሕ ሰውራ እናገበለ ዝመጸ ትምክሕተኛ መሪሕነት ህግ-ሓኢ/ህግደፍ ኮረሻ ስልጣን ዓትዒቱ አብ ዝባን ሓፋሽ ተሰቐሉ፡ ጸረ ህዝቢ፣ ጸረ ዲሞክራሲ፣ ጸረ ምዕባልን ፋሽስታዊ ስርዓት ዝተኸለ። እዚ ውሑድ ትምክሕተኛ ጉጅለ ህግደፍ ብሓደ ወገን ዘይትግበሩ መብጻዓታት እናስመዐ፡ ቦቲ ካልእ ወገን ድማ፡ አዝዩ ጨካኝን ዘሰካሕካሕን ግፍዕታት እናፈጸመ እዩ፡ ፖለቲካዊ ስልጣኑ እናደልደለ ዝመጸ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ፖለቲካዊ ስልጣን ሃገር ብሸም ጊዜያዊ መንግስቲ ካብ ዝተቐጸጸረላ ዕለት ጀሚሩ፡ ዓሚቕ ፍቕርን ግሩህ ድልዎታትን ህዝብታት ኤርትራ ብምምዝማዝ፡ ብሓደ ወገን ጊዜ ክሸምት ዕድል ክወሃዕ መምሰላይ ሕቶታት እናቕረበ፡ ቦቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ስለላውን ወታደራውን ዓቕምታቱ እናደልደለ፡ ክቃወሙኒ እዮም ንዝብሎም ውድባትን አገደስቲ ውልቀ-ሰባትን ናይ ምቕንጻልን ምርዓድን ተግባራት ብሰፊሑ እናካየደ ቀጸለ። ምጽዳቕ ሃገራዊ ቅዋምን ምትካል ሕብረ ሰልፋዊ ስርዓትን ንጊዜ መሸመቲ ዝቐርቡ ናይ ምድንጋር ሜላታትምብር ግብራዊ መርሆታቱ ከምዘይኮኑ ንምግንዛብ ጊዜ ዝወሰደ አይነበረን። ስለዝኾነ ድማ፡ ኤርትራ ካብ ዓለምና፡ ሓንቲ ካብተን ብቅዋም ዘይምርሓን ሕብረ-ሰልፋዊ ስርዓት ዘይተተኸለለን፡ ሓደ ገባርን ሓዳግን ውልቀ ሰብን ውሑዳት አባላት ጉጅልኡን ንሃገርን ህዝብን ሰጥ ለበጥ አቢሎም ርእሱ አድኒኖም ብፍጹም ጸረ-ዲሞክራሲያዊ አገባብ ዝገዝኡላ ከቢድ ሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ዘንጸላለዋ ሃገር ኮይና አላ።

ኤርትራ ሃገርና ናይ ዜጋታት ሰብአውን ዲሞክራሲያውን መሰላት ተዓፊኑ፡ ሃገራዊ ድሕነት፣ ጸጥታን ወታደራውያን ሓለፍትን፡ ንሰባት ብዘይ ፍቓድ ቤት-ፍርዲ፡ አብ ቤት ማእስርቲ ዝዳጉኑላ፡ አእምሮአውን ጉልበታውን ዕዮ ዜጋታት ብዘይ ክፍለት ከም ጊላ ዝምዝመዘላ፡ ነጻ ቤት-ፍርዲ ዝበሃል ንሸሙ ዘይብላ፡ ፍትሒ ከም ሕሱም ዝተጨፍለቐላ ሃገር እያ። ለይትን ቀትርን እናተጨውዩን እናተጎተቱን ዝእሰሩ ወገናት፡ ንዓመታት ብዘይሓታቲ ዕድሚኦም ዘብልዩላ፡ አብ ኅዳጉድን ኮንተይነራትን ሂደቶም ዝሰእኑላ፡ ብዘይንቡር ቀብሪ አብ ጋህስታት ዝጓሓፉላ ሃገር እያ ኮይና ዘላ።

ኤርትራ አብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ምርጫ ናይ ከባብን ሃገርን አማሓደርቲ ዝበሃል ዝተሓረማ ሃገርያ። ብን ዝበለ ጸረ ሓድነትን ጸረ ስሙር ኤርትራዊ ሃገርነትን ስርዓት ተኸሊ። ብርእሱ-ፋሽስቲ ኢሳይያስ ናይ ቀረባ ዕሰባቱን ዝተመዘዙ ሹመኛታት፣ ንህዝቢ ዘሰክሑ ጉቦኛታት፡ መተግበርቲ አዋጃትን መምርሒታት እቲ ስርዓት ብምጃን፡ መንእሰያት ብምእሳርን ነቲ ስርዓት አሕልፍካ ብምርካብ፡ ብአውያትን መርገምን ወለዲ ዝሸድኑ ግፍዕኛታት እዮም። ድልዎታትን ረብሓታት እቲ ስርዓት ክሳብ

ዘማልኤ፡- ኣብ ህዝቢ ዘለዎም ተቐባልነት ብዘየገድስ ኣብ ስልጣናዎ ነበርትን ንተወሳኺ ስልጣን ዝሰየሙላን ዓዲ- ኣራዊት'ያ ኮይና ዘላ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ካብ ጽባሕ ሓርነት ጀሚሩ፡ ህልውና ብሄራት ብእወጅ ዝኸሓደ እዩ። ነዚ ዘተግብር ሓድሽ ዞባዊ ስርዓተ ምምሕዳር ብምትእትታው፡ ኣብ ፖሎቲካዊ፣ ቁጠባዊ ይኹን ምምሕዳራዊ መዳይ ሕቶ ማዕርነታዊ ተሳትፎኡም መሊኡ ገሃሶም። ቋንቋኡምን ባህሎምን ካብ ናይ ሙዚቃን ተዋሕዶን ዓውድታት ዘይሓለፈ፡ ኣብ ሂወቶም ትርጉም ዘይበሉ ክኸውን ገበሮ። "ሓደ ህዝቢ ሓደ ልቢ" ዝብል ጸረ ህዝቢ ፖሊሲ፡ ንብዙሕነታዊ ብሄራዊ መንነትን ክውንነትን ህዝብታትና ክሒዱ፡ ሓንፋጺ ፖሊሲ(assimilation policy) ተኸተሉ። ሓድነት ኣብ ብዙሕነት(unity in diversity) ንዝብል ዲሞክራሲያዊ መርህ ብሰንጠቕ ብምጽራር፡ ማሕበረ ቁጠባዊ ሂወቶም ዝሰረተሉ ዓውዲ ቁጠባ ብመንግስቲ እናተመንጠለ፡ ከም ዜጋታት ህልውናኡም ኣብ ሓደጋ ክወድቕ ዝኸነሉ ክነታት ፈጠረ። ምቛም ዞባዊ ስርዓተ ምምሕዳር፡ ብሄራዊ ህልውና ህዝብታት ኤርትራ ኣብ ሓደጋ ዘውደቐ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ኣብ መንጎቶም ንዘበናት ተኸባቢሮም ዝነበሩ ኣውራጃታት፡ ኮነ ኢሉ ሕድሕድ ምትእምማን ንምጥፋእ ኣውራጃውን ከባብያውን ፍልልያት ብምስዋር፡ ነቓዓት እናፈጠረ ሕድሕዶም ከመናጭቶም ጸኒሑ ኣሎ። ብሰንኪዚ ጨካን ፋሽስታዊ ፖሊሲ ድማ፡ ህዝብታትና ነቲ ብስርዓት ህግደፍ ዝተጋህሰ ብሄራዊ ክብርታቶም ንክመልሱ ወዱብን ፍትውን ብሄራዊ ቁጠባኡምን ዕጡቕ መኸተኡምን ከካይዱ ይርከቡ። ኣብ በባይኑ እዋናት፡ ንኣመንትን መራሕትን ሃይማኖታት እናኣሰረን እናሰወረን ኣብ መንጎ ዝተፈላለዩ ኣመንቲ ሃይማኖታት ዝምድናታቶም ከላሕልሕን ብኡ ኣቢሉ ድማ ሓድነት ህዝብታትና ኣብ ከቢድ ሓደጋ ክወድቅን ገይሩ ኣሎ። ናጽነት እምነትን መሰላትን ሃይማኖታት ኣብ ሃገርና ኣብ ህላወ ስርዓት ህግደፍ ዘይሕሰብ ዘበት ኮይኑ ኣሎ። ብሰንኪዚ ትምክሕተኛን ፋሽስታውን ፖሊሲ ድማ፡ ጽባሕ ሳዕሪ፡ ሃይማኖታዊ ቁጠባ ክፈጥርን ህዝብታትና ዘይኣጎዱሞ ሓዊ ክሰሕኑን ይገብሮም ኣሎ። ትምክሕትን ጽባሕትን እናተበራረዩን ሓድሕድ እናተመጋገቡን ዓዲ ከብርስ ዝኸእል ሓደጋ ከንጸላልው ይገብር ኣሎ።

ቁጠባዊ ዓውዲ ሃገርና ካብ እዋን ናብ እዋን እናንቀልቀለ ህዝብታትና ብጥሜትን ዓጸቦን ንሞትን ልማኖን ዝተቐልጠሉ ብሓደ ወገን፡ ውሑዳት ሰብ-ስልጣናትን ሓለፍቲ ሰራዊታትን ሃብቲ ሃገር እናዘረፉ ጊላዊ ዕዮ መንእሰያት እናተጠቐሙ፡ ሰብ ዝዘፍር ርእሰማል ዝኸነሉ ድማ ቦቲ ካልእ ወገን፡ ዘይተመጣጠነ ደረጃ መንግስቲ እናተፈጠረ መጸኢ እዩ። ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ዓባይትን ናጸሕቲን ናይ ንግዲ ትካላት፣ ኢንዱስትሪታት፣ ፋብሪካታት፣ ህንጻዊ ስራሓት፣ ናይ ወጻኝን ኣታውን ንግዲ ኣብ ትሕቲኡ ገቢቱ፡ ሰብ ሃብቲ ኤርትራውያን ዕዳን ዕንድዳን ኮይኖም ዛንዛን ኢሎም ክኸሰሩ ዝገበረ እዩ። ሰብ ሃብቲ ርእሰማላውያን ኣብ ሃገርም ኣብ ትሕቲ ሕግን ስርዓትን ገንዘቦም ኣፍሲሶም ንባዕሎም ተጠቐሞም ሃገርምን ህዝቦምን ዝጠቐሙሉ ዕድላት ዕጽው እዩ። ዝተፈላለዩ ናይ ዓድታት ልሙዓት መራታት፡ ሰፋሕቲ ጎላጉል ሕርሻታት፡ ኣብ ኢድ መንግስትን ናይ ስርሒታት ሓለፍትን ተገቢቶም፡ ብጊላዊ ዕዮ መንእሰያትን ኣባላት ሃገራዊ ኣገልግሎትን ክስርሑ ይግበር።

ብዘይ ዝኾነ ይኹን ቅብሊትን ተሓታትነትን፡ ንመሕወዪ ግብሪ ብዝብልን ካልኣት ምክንያታትን፡ ዜጋታት ካብ እቶቶም 2%(ክልተ ካብ ሚኒኪቲ) ዝኸፍሉምን ብዝተፈላለዩ ኣሰማት ዘበርክትዎ ገንዘብ፡ ካዝና ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍን ኢሳይያስን መምልኢ ጥራሕ ዝኸነሉ እዋን እዩ። ስለዝኾነ ድማ ሃገርና እትምራሓሉ ንጽር ናይ ቁጠባ ስትራቴጂ ዘይብላ፡ ምስ ህልውና ፖሎቲካዊ ስልጣን ኢሳይያስን ጉጅለኡን ዝተታሓሓዙ ብኮንትሮባንድ፣ ዘረፉን ጊላዊ ዕዮን ዜጋታት "ዝውህለል" ስርዓተ ቁጠባ እዩ። ንጸቢብ መራሕነታዊ ጉጅለ ስርዓት ህግደፍ ብዝውዕል፡ ኣብ ክትራንን ሽፍትነትን ዝሰረተ ቁጠባዊ ፖሊሲ እትምራሕ ሃገር'ያ ኮይና ዘላ። ሚላዮናት ሓፋሽ ህዝብታት ኤርትራ ድማ፡ ምዕባሌኦም ተኸለፉ መጻኢ ቁጠባዊ ዕድሎም ጸልሚቲን ብድኸነትን ዓጸቦን ክግረፉ ይርከቡ ኣሎዉ።

እቲ ብዋጋን ሓሳራ-መከራን ሚላዮናት ሓፋሽ ህዝቢ ኤርትራ ንጸቢብ ጉጅላዊ ረብሕኡ ክብል ሃገር ተነጻፋ ንክወድቕ ዝጨከነ ስርዓት ህግደፍ፡ ብዘዕባ ዋንነት መራትውን ይዛረብዩ። ፖሊሲኡ ከኣ ንእንኮ ፋሽስታዊ ባህርያቱ ብዘገልግል መንገዲ ይሕንጽጽ። መራት ናይ መንግስቲ እዩ ብዝብል ሽፋን፡ ሓረስታይ ሃገርና ናይ መራት ውሕስነት ስኢኑ ናይ ፍርያቱ ተጠቃሚ ዘይኮነሉ፡ እቶቱ ብዝመሰሉ መንገዲ ከመሓድር ዘይክእለሉ፡ ኣፍራይ ዓቕምታቱ ተረጊሞ ናብርኡ ካብ ኢድ ናብ ኣፍ ዝኾነ ሂወት የሕልፍ ኣሎ። ሕሉፍ ሓሊፉ ብዘይ ፍቶቱን ብኣስገዳድን ካብ መረቡ እናተፈናቐለ ናብ ምዕራባዊ ቆላታት ሃገርና ክጓረትን፡ ኣሕዋት ብሄራዊ ህዝብታትና ክቀሓሕርን ብሓደ ወገን ኣድለይቲ ቀረባት ስኢኑ ንሞትን ሕማማትን ከምኡውን ዓዱ ገዲፉ ክስደድን ቦቲ ካልእ ወገን ይኸውን ኣሎ።

ሸቃላይ(ሰራሕተኛ) ሃገርና ናይ ሰራሕን ደመወዝን ውሕስነት ዝበሃል የብሉን። ብዝተፈላለዩ ምክንያታት ካብ ስርሒ እናተጸልጸለ ምስ ቤተ-ሰብ ኣብ ከቢድ ናይ መንግስቲ ሽግር ይወድቑ። ተዛሪቡ ከስምዕ ይኹን ተሟጊቱ ክረትዕ ኣይክእልን። ካብ ስርሒ ተፈናቐሉ ብዘይ ክፍሊት ኣብ ሃገራዊ ኣገልግሎትን ጊላዊ ዕዮን ክጽመድ ይግደድ። ብሽሙ ዝቐመት ሃገራዊ ማሕበር ሰራሕተኛታት ኤርትራ፡ ቀንዲ ወይጦን ኣገልጋሊት ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ኮይና፡ ስቓይ ሕሰምን ሰራሕተኛታት ኤርትራውያን ከይቃላዕ እትከላኸል፡ ብሂወት ሰራሕተኛታት እትጣላዕ ኮይና ኣላ።

ሙሁራት ኤርትራውያን ብነጻ ሓንጎል ኣጽኒዖም ተመራርጫዎም ኣብ ምዕባል ሳይንስን ተክኖሎጂን ኣወንታዊ ተርኣም ከይጸውቱ ቅዩዳት እዩም። መተካእታ ዘይብሉ ግደኦም ናይ ምጽዋት ሓርነት የብሎምን። መንእሰያት ኤርትራውያን ተማሂሮም ነብሰም ኣማዕቢሎም መጻኢ ዕድል ሃገርም ብሩህ ክኸውን ኣብ ምግባር ተርኣም ከይጸውቱ፡ ብሽም ሃገራዊ ኣገልግሎትን ጊላዊ ዕዮን ኩሉ መሰላቶም፣ ዕድላቶምን ብሩህ መጻኢኦምን ተዓንጺሉ ኣብ በረኻታትን ጎቦታትን ክርተት ክብሉ ተፈሪዶም ኣሎዉ። እታ ዝርካባ ሓንቲ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ፡ መፍረይት ሙሁራንን ደለይቲ ለውጥን ምጻና ዝተገንዘበ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ክትዕጸ ፈሪዱ፡ መተካእታኡ ብወታደራዊ መኮንናት ዝመሓደራ፡ ኣብ ሕድሕደን ዝኾነ ይኹን ምትእስሳርን ኣካዳሚያዊ ነጻነትን ዘይብለን ኮሌጃት ተከኢውን ኣሎ። ኣብዚኣን ዝመሃር ውሑድ ናይ ላዕለዋይ ደረጃ ተማሃራይ ድማ፡ ብወታደራዊ ሕግን ስነ-ስርዓትን ዝተቐየደ፡

መጻኢኦ ትስፋው ዘይኮነ፡ ትምህርቱ ምስ ወድኦ ከመይ ገይሩ ሂወቱ ከምዘውጽእ ጥራሕ ዝሓሰብ ተስፍኡ ክጽልምት፡ ንያቱ ክፃርብ ይኸውን ኣሎ። እዚ ከኣ ኣቲ ስርዓት ኮነ ኢሉ ብዝቐመሮ ናይ ማሕበራዊ ምህንድስና(Social engineering) ፋሽስታዊ ፖሊሲ፡ ማሕበራዊ ክብረታትን ጥምረትን ህዝብታትና ክፍርስ፡ ከም ወለዶ ንክዕን፡ ርእሰ ምትእምማን ኣጥፊኡ፡ ነቲ ብምትኸኻእ ወለዶታት ዝመልኦ ታሪኽ ሃገር ክዕንጽሎን ናይ ወለዶ ባዶሽ(generatiom gap) ክፍጠር ገይሩ ኣሎ። በዚ ኣንፈትዚ ዝግበየ ተመሃራይ ድማ፡ ኣብ ምዕባለ ሃገር ኣወንታዊ ተራ ክህልዎ እዩ ኢልካ ዝሕሰብ ኣይኮነን። ስለዝኾነውን እቲ ሞተር ናይ ለውጢ ዝኾነ መንእሰይ ኤርትራ ገሊኡ ኣብ ጸቢብ ሓጽር ውትድርናን ገላጭ ዕዮን ተጽሚዖ፡ ገሊኡ ድማ ሃጽ ኢሉ ናብ ስደት ይውሕድ ምህላወ፡ መጻኢ ዕድል ሃገርናን ህዝብታትናን ኣዝዩ ዘሰክፍ ኮይኑ ኣሎ።

ፍርቂ ኣካል ሕብረተ-ሰብና ዝኾነን ኣብ ነጻነታዊ ተጋድሎና ተአምር ዝሰርሓ ደቂ ኣንስትዮ ሃገርና፡ ኩሉ ትጽቢታተን ተጠሊሙ፡ ኣብ ከቢድ ማሕበራዊ ሽግር ወዳቕን ይርከባ። ብሓደ ወገን፡ ኣብታትን ናብይትን ዘይብሎም ህጻውንትን ዓብይቲ ሽግግላታት ጠወርቲ ክኾና ይግደዳ ኣሎዎ። በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ብሽም ሃገራዊ ኣገልግሎት ኣብ ሳዋ ወረደን ኣብ ልዕሊኡን ኩሉ ነውርታት ክፍጸምን ብኤች ኣይቪ ኤድስን ዘይተደለየ ጥንስን ሕርስን ንነባሪ ሕግምን ሞትን ክቃልዓ፡ በዚ ግፍዕታት ዘንጸርጸራ ድማ ፎቕዶ ስደት ፋሕ ጭንግራሕ ክብላ ተፈሪደን ኣሎዎ። እታ ብሽመን ቆይማ ዘላ ሃገራዊ ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ድማ፡ ኣገልጋሊት ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ኮይና፡ ሕሰመ መክርኣን እትኸውል ወይጦ ማሕበር እዩ።

ህዝብታት ኤርትራ፡ ኣብ ትሕቲ ስርዓት ኢሳይያስ ክብረታቶም ተባሕጉጉ ይበርስ ኣሎ። ማሕበራዊ ዝምድናታትን ክቡራት ባህልታትን ህዝብታትና ተበሪዞም፡ ህግደፍ ብልሽውና ከም ስርዓት ኣታትዮ፡ ገቦ፣ ኣድልዎ፣ ስርቂ፣ ምጥፍፋእ፣ ሓሶት፡ መምሰላይነትን ናይ ስነ-ምግባር ጉድለታት ሳዕራ፡ ሃገር ዕዋላታት ዝሻደኑላ ኮይና ኣላ። ብብእዎኑ እናዓዎቐ ብዝመጸ ማሕበር ቁጠባዊ ድኸነት፡ ልማ፣ ናይ ስድራታት ምዝንባልን፡ ናይ ኣመንዝራነት ምስፍሕፋሕን እናተራእየ ይኸይድ ኣሎ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ምስ ጎረባብቲ ሃገራት ብብእብረ ብዝጸሕተሮም ውግኣትን ዘካየዱም ቅሉዓት ወራራትን፡ ህዝብታት ኤርትራ፡ ኣብ እዋን ብረታዊ ተጋድሎና ካብ ጎረባብትን ማሕበራሰብ ዓለምን ዝረኸቡዎ ጽቡቕ ሽም እናተሸርሸረ፡ ዘይተአማንነት፣ ጥርጣረን ተነጽሎን እናዓዎቐ ክኸይድ ዝገበረን ሕጂውን ዝገብር ዘሎ እዩ። ህዝብታት ኤርትራ፡ ብደም፣ ታሪኽ፣ ባህልን መውሰድን ምትእስሳር ምስ ዘሎዎም ጎረባብቲ ህዝብታት ከይራኸቡ ብምንጻል፡ ብቐሊሉ ክሓዊ ዘይክእል ቁስሊ ክፍጠር ዝገበረ ስርዓት እዩ። ምስ ማሕበራሰብ ዓለምን ዓብይቲ መንግስታትን ድማ፡ ኣብ ዘይዓቕሙ ናብ ናይ ፕሮፖጋንዳ ዠናት ተሸሚሙ፡ ውሽጣዊ ጉዳ ሓቢኡ፡ ተኸላኻሊ ልኡላውነትን ክብረታትን ዜጋታት ኮይኑ ክቐርብ ጣቋ ኣልቦ ተዋሰኦ እናሰርሐ ዝመጸ እዩ። ሃገራዊ ቅዋም ዘይመርሖ፡ ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰላት ህዝብታትና ዓፊኑ፡ ንሃገርና ብመንገዲ ውድቀት እናመርሓ እናሃለው፡ ከይሓፈረ ተጣባቂ መሰልን ልኡላውነትን ጎረባብቲ ህዝብታት መሰሊ ብምቕራብ፡ መሰራሕ ጥርጠራትን ግሉላትን መንግስታት ብምጃን ዓስቡ እናተቐበሉ፡ ንኤርትራ ናይ ግብረ-ሽበራውያንን ጥሩፋትን መሰልጠንን መዋፍርን ገይሩዎ ኣሎ።

ኩነታት ሃገርና ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ምሕደራ ህግደፍ፡ ብብእዎኑ ናብ ኣዝዩ ዘሰክፍ ኩነታት ኣብ ዘንቆልቁለሉ ዘሎ እዋን፡ መኸተ ሓይሊ ተቐውሞ ምስዚ ዝመጣጠን ዓቕምን ብቕዓትን ዝወነነ ኣይኮነን። ኣብ ሓባራዊ ዕላማታት ሓቢርካን ተኸባቢርካን ብኣድማዕነት ኣብ ምቅላስ ብዙሕ ይተርፎ ኣሎ። ኩነታት ህዝብታትና ብሓፈሻ፡ ናይ መንእሰያት ኣተሃላልዎ ድማ ብፍላይ፡ ብቐረባ ተኸታቲሉ ኣብ ረብሓ ቃልስን ለውጥን ክወፍሩን ማእከላይ ስሕበት ሰውራዊ ማዕበል ኮይኖም፡ መተካእታ ዘይብሉ ግደኣም ክጸውቱ ዘኸእል ጥሞሕ ኩነታት ኣብ ምፍጣር ደኺሙ ኣሎ። ስለዝኾነውን መኸትኡ ኣንጻር'ቲ ስርዓት ክብ ከብል እንተኾይኑ፡ ሕብረ-ብሄራዊ ክውንነት ህዝብታትና ኣብ ጸብጻብ ዘእተወ፡ ኣብ ሕቶ ምሕዝነትን ሓድነትን ፖሎቲካዊ ሓይልታት፡ ቅነዕ ራእይ ክውንን ንተግባራውነቱ ብሓላፍነታዊ መንፈስ ክግደን ኣብ ዝባኑ ከቢድ ጸር ተሸኪሙ ይርከብ።

ካብዞም ኣብ ላዕሊ ተቐጣጥዞም ዘለዉ መሰረታዊ ሓቕታት ብምብጋስ፡ እዞም ዝሰዕቡ ዓብይ ቱኸረት ዘድልዮም መደምደምታታት ምቕማጥ ይከኣል።

1. ህዝብታት ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት-ምሕደራ ኢሳይያስ፡ ኣብ ዝባኖም ናይ ብርሰትን ምብትታንን ሓደጋ ኣንጻላልዮም ምህላወን፡ ነዚ ሓደጋዚ ናይ ምዕጻፍ ሓላፍነት ጊዜ ዘይወሃቦን ንኹሉ ሓይሊ ተቐውሞ ብግዕሪ ዝብጽሖን ተወሃሂዱ ብሓባር ክቃለሰሉ ዝግባእ ህጹጽ ዕማም ምጃኑ።
2. ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ምሕደራ ህግደፍ፡ መንእሰያትን ደቂ-ኣንስትዮን ሃገርና፡ ቀንዲ ግዳያት ብምጃኖም ኣንጻር'ቲ ስርዓት ኣብ ዝካየድ ዘሎ ተጋድሎ ታሪኻዊ ሓላፍነቶም ክፍጽሙ ስለዝግበእ ህዝብን ሃገርን ካብ ኣንጻላልዮም ዘሎ ከቢድ ሓደጋ ብርሰት ንምድሓን ኣብ ዝካየድ ተጋድሎ ወሳኒ ተሳትፎኣም ከረጋግጹ መተካእታ ዘይርከቦ ህጹጽ ዕማም ምጃኑ ብምግንዛብ ዓብይ ጸዕሪ ክካደሉ ከምዝግባእ።
3. ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ህዝብታት ኤርትራ ብዝተፈላለዩ መልክዓት ዝግለጹ ወጽዓታት ይላቐዩ ምህላዎም ዘተሓታትት ብዘይምጃኑ፡ ነም ወጽዓታትዚኣም ንምውጋድ ዝካየድ ተጋድሎ፡ ንሃገራዊ ሓድነትን ስሙር ቀጻልነት ጥሙር ህዝብን ዘውሕስ፡ ብዙሕነታዊ ኣክዋውናኦም ዘኸበረን ውጽኢታዊ ኣገባብ ውደባ፡ ምስ ህሉው መድረኽ ዝኸይድ ናይ ቃልሲ ስልቲ ምኽታል ከምዝግባእ።
4. ዲሞክራሲያዊ ተጋድሎና ንብዙሕነታዊ ኣክዋውና ህዝብታት ኤርትራ፡ ኣብ ጸብጻብ ዘእተወን ውጽኢታውን ክኸውን እንተኾይኑ፡ ህላው ብዙሓት ሰልፍታት ግድን ምጃኑ፤ እዚ ድማ ኣብ ፖሎቲካዊ ዕላማታት ካብ ዘለዉ ፍልልያት ዝብገስ ክኸውን ከምዝግባእ፤ ስለዝኾነውን ኣብ መልክዕ ውደባን ዝሓዙዎ ኣማራጺታትን ተመሳሰልቲ ዝኾኑ ሓይልታት፡ ተወዳዳሪ ዓቕምታቶም ንምድልዳልን ደገፍ ሓፋሽ ህዝብታት ንምርካብ፡ ሕቶ ሓድነት ከም ቁልፊ ዕማም ክጽዕቱሉ ዘለዎም ምጃኑ።
5. መጻኢት ዲሞክራሲያዊት ሃገርና ናይ ህዝብታት መሰልን ማዕርነትን ዝኸበረላ፡ ድምጺ ህዝቢ ወሳኒ ዝኾነላ፡ ናይ ሰልፍታትን ውድባትን ዲሞክራሲያዊ ውድድር፡ ከም ባህሊ እናዓንበበ ዝኸደላ ሃገር ክትከውን እንተኾይና፡ ናይ ዝተፈላለዩ ሓይልታት

ርእይቶታት ብነጻ ዝተዋሰኑሉ፡- ህዝብታት ኤርትራ ነጻ ክትዕ ኣካይዶም ብድምጻም ደገፎም ዘረጋገጹሉን፡ ብወክልቶም ኣቢሎም ዘጽደቑም ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ቅዋም ዝመርሓ ሃገር ክትኸውን ከምዝግባእ።

6. ኤርትራ፡ ዘይተመጣጠነ ምዕባለ ዘለዎም ዝተፈላለዩ ብሄራት ዝሓቕፈት ሕብረ-ብሄራዊት ሃገር ምዃና ብምእማን፡ ዝትክል ስርዓተ-ምምሕዳር፡ ንህልውና ዝተፈላለዩ ብሄራት ሃገርና ኣብ ሓደጋ ዘውደቑ ኢድ-ወነናዊ ኣቀራርጻ ዘባዊ ምምሕዳር ብምፍራስ፡ መሰልን ማዕርነትን ብሄራት ኤርትራ ዘረጋግጽ፡ ናይ ባዕሎም ዕድል ባዕሎም ናይ ምውሳን መሰሎም ብዘይ- ደረት ዘኸበር፡ ዲሞክራሲያዊ ሓድነት ህዝብታት ኤርትራ ኣብ ጽኑዕ መሰረት ዝተክል፡ ኣብ ብሄራዊ ኣካልላ ዝተመሰረተ ፌደራላዊ ስርዓተ-ምምሕዳር ምጃም። ኣመንቲ ዝተፈላለዩ ሃይማኖታትን ባህልታትን ዝኾኑ ህዝብታት ኤርትራ፡ ናይ እምነቶም መሰል፣ ነጻነትን ማዕርነትን ተኸቢሩሎም ብሰላም ዝነብሩሉ ሃዋህው ምፍጣር ከምዝግባእ።
7. ዲሞክራሲያዊ ተጋድሎና ንሕሉፋት ሃብታም ባህልታትን ክብረታትን ህዝብታትና ብምዕቃብን ብምሕዳስን ንምምዕባሎም ዝዓይን፡ ንትምክሕታውን ዕዋላውን ባህልታት ህግደፍ ብሓደ-ወገን፡ ንጸቢብ ድሕረታት ድማ ቦቲ ካልእ ወገን፡ ካብ ስርም ዝምሓ፡ ሃገራዊ ሓድነት ህዝብታት ኤርትራ እናደልደለ ክኸይድ ከምዝግባእ።
8. ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ቁጠባዊ መነባብር ህዝብታትና፡ ካብ እዋን ናብ እዋን እናንቆልቆለ፣ ድኽነት ሰር እናሰደደ ብሓደ ወገን፡ ኣዝዮም ውሑዳት ስልጣን ዝሓዙ ሲቭልን ወታሃደራውን ሰብ-ስልጣናት፡ ብዘይ ሕግን ፍትሕን ሚልዮነራት ዝኾኑሉ ኩነታት ብምልዋዎ፡ ናይ መላእ ሕብረተሰብና ፍትሓውን ምዕራይን ተጠቃምነት ዘረጋግጽ ቁጠባዊ ስትራተጂ ምትካእ። ኣብ ሓድነት ህዝብታትና ከበድ ሓደጋ ዘኸትል ኣብ ፍቶት ዘይተመሰረተ፡ ምዝንባልን ሰፈራን ዝካየደሉ ኩነታት ብምውጋድ፡ ሰፈራ ኣድላዩ ኮይኑ እንተተረኸቡ ኣብ ፍቶትን ድልዎትን ሰፈርትን ተቐብልትን ዝተመሰረተ፡ ሃገራዊ ሓድነት ህዝብታት ኤርትራ ዘማዕብል ናይ ሰፈራ ፖሊስን ናይ ሕርሻ መሬት ሕግታትን ምኽታል ከም ዝግባእ።
9. ህዝብታት ኤርትራ ኣብ መዋኸሎም ርእዮም ዘይፈልጡ ከበድ ተነጽሎ ኣብ ትሕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ኣጋጢሙ-ዎም ብምህላው፡ ነዚ ብምቕያር፡ ምስ ጎረባብቲ ህዝብታትን ሃገራትን ከምኡውን ምስ ማሕበረ-ሰብ ዓለም፡ ኣብ ማዕርነትን ምክብባርን ዝተመሰረተ ሓባራዊ ዝምድና ፈጠርም ብዘይ ዝኾነ ኢድ-ምትእትታው፡ ሰላማውን ጥዑይን ዝምድና ፈጠርም ክነብሩ ዘኸእል ዲፕሎማሲያዊ መርህ ምኽታል ከምዝግባእ።

ውድብና ሰውራዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ) ካብ ህሉው ኩነታት ሃገርናን ህዝብታትናን ብምብጋስ ዘቐመጠም መሰረታዊ መደምደምታታት ንምዕዋት ዘብቅዑም ዝርዝር ፖሎቲካዊ መደብ ዕዮታቱ ዝስዕቡ እዮም።

ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ መደብ ዕዮ

I. ኣብ ፖለቲካዊ መዳይ፡-

1. ፈደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ምህናጽ

- ሀ. ጸረ-ህዝብታት ኤርትራ ንዝኾኑ ፋሽስታዊ ጽግዕተኛ ስርዓት ህግደፍን ኩሎም ጸረ ዲሞክራሲ ድሕረታትን ንምውጋድ፡ ብዝተፈላለዩ መልካዎት፡ ሃገራዊ ረብሓታት ህዝብታት ኤርትራ ዝጸረፍን ንክብሪ ሃገራዊ ልዑላውነት ኤርትራ ዝዳፍኡ ናይ ወጻኢ ሓይልታት ኢድ ኣእታውነት ንምውጋድ፡ ቃልሲ ምክያድ።
- ለ. ናይ ኩሎም ህዝብታት ኤርትራ ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰላት ዘኸበር ሕብረ-ሰልፋዊ ፈደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ንምህናጽን ንምድልዳልን ምቅላስ።
- ሐ. ኣብ ከሊዚ ሕብረ-ሰልፋዊ ፈደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት፡ ናይ ህዝብታት ኤርትራ ዘይተንደለ ሃገራዊ ረብሓታት ዘማልእ፡ ዲሞክራሲያዊ ማዕርነትን ሓድነትን ብሄራት ኤርትራ ዘረጋግጽ፡ ፈደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ምምስራት።
- መ. ኩሉ ዓይነት ናይ ዝእኑ ደርብታት ናይ ጭቆናን ጭፍጨፋን ጸረ-ዲሞክራሲያዊ መሓውራት ብምድምሳስ፡ ፖለቲካዊ ስልጣን ሙሉእ ብሙሉእ ኣብ ኢድ ህዝብታት ክእቱ ምግባር። ካብቲ ዝተሓተ ቁሸት ጀሚሩ፡ ዓዲ፣ ወረዳ፣ ብሄር፣ ክሳብቲ ዝለዓለ ሃገራዊ ባይቶ፡ ሓፋሽ ህዝቢ ብግልጹ፣ ብዲሞክራሲያውን ቀጥታዊ ተሳትፎን ብምርጫ ዝውክሎምን ኣብ ዝኾነ እዋን ከውርዶም ዝኸእል ኣካላት ዝመርሕም ስልጣን ምርግጋጽን ምምዕባልን።
- ሰ. ቋንቋታት ትግርኛን ዓረብኛን ወግዓዊ ናይ ስራሕ ቋንቋታት ፈደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ሃገረ ኤርትራ ንክኾና ምቅላስ። ብሄራት ድማ ኣብ ከባብያዊ ምምሕዳሮም ብብቋንቋኦም ናይ ምስራሕ መሰሎም ዝተሓለወ ይኸውን።

2. ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰላት ምርግጋጽ

- ሀ. ህዝብታት ኤርትራ ንስትራተጂካውያን ጸላእቶም ሙሉእ ብሙሉእ ክድምስሱን ንዘመዝገብዎም ዲሞክራሲያዊ መኸሰባትን ዓውታትን ክዕቅቡን ሓቀኛ ልኡላውነቶም ክረጋግጹን ዲሞክራሲያዊ መሰላቶም ብምልኣት ክኸበር ምግባር። ህዝብታት ኤርትራ ብዘረባ ይኹን ብጽሑፍ ብዘይ ገደብ ሓሳባቶም ክገልጹ፣ ሰላማዊ ሰልፊ ክገብሩ፣ ስራሕ ጠጠው ክብሉ፣ ኣብ ዙርያ ዘዘመሰሉም ኣረኣእያ ብዝተፈላለዩ መልክዕ ክውደቡ፣ ካብ ዝተሓተ ክሳብ ዝላዓለ መንግስታዊ ስልጣን፡ ክምረጹን ክመርጹን መሰሎም ሕልው ይኸውን።
- ለ. ህዝብታት ኤርትራ፡ ህይወት ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ፖለቲካዊ ስልጣናም ብቐጻሊ ክከናኹን ክቆጸጹን ከምኡውን ናይ ምህናጽ ይኹን ናይ ምቕያር ወይውን ናይ ምምዕርራዩ መሰልን ሓላፍነትን ይህልዎም።
- ሐ. ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ዜጋ ፖለቲካዊ ርእይትኡ ብዘየገድስ ናይ ሃገረ-ኤርትራ ፓስ-ፖርት ምርካብ፣ ናብ ዝደልዩ ወጻኢ ሃገር ናይ ምንቅስቃስ፡ ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰሉ ሕልው ይኸውን።
- መ. ኣብ ፖለቲካዊ ኣረኣእያ፣ ብሄር፣ ዓሌት፣ ዘርኢ(ወለዶ)፣ ኣውራጃ፣ ሃይማኖት፣ ሃብቲ፣ ስልጣንን ጸታን ዝተመሰረተ ኣድልዎ ምውጋድ።
- ሰ. ኣብ ናይ ጸታ ፍልልይ ዝተመሰረተ ናይ መሰል ፍልልይ ብምውጋድ፡ ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ኣብ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን ዓውድታት፡ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ማዕረ መሰል ከም ዝህልወን ምግባር። ግደ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ኩሉ

- ሃገራዊ ጉዳዮች ልዑል ክብርን ክድልድልን ዝለዓለ ጸዕርታት ምክያድ። ነዚ ዝዕንቅፉ ድሑራት ኣረኣእያታትን ተግባራትን ብተሳተፎ ሓፋሽ ብሓፈሹ፡ ብቀጥታውን ወሳንን ተሳትፎ ደቂ ኣንስትዮ ድማ ብፍላይ፡ ንምውጋድ ምቅላስ።
- ረ. ናይ ሃይማኖት ናጽነት ንዝኾነ ዜጋ ዝተረጋገጸ ይኸውን፤ ናይ ሃይማኖት መሰልን ማዕርነትን ምኽባር፤ ኣብ ሃይማኖት ዝተደረገኹ ዝኾነ መልክዕ ኣፈላላይን ኣድልዎን ከም ዘይህሉ ምግባር። ሃይማኖት ካብ መንግስቲ ከምኡውን መንግስቲ ካብ ሃይማኖት ክፍለዩ ምግባር። መንግስቲ ይኹን ሃይማኖት ሓደ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ናይቲ ካልእ ኢድ ከየእቲ ምግባር።
- ሸ. ናይ ዝኾነ ዜጋ መሰል ህይወት፣ ድሕነትን ናጽነትን ንምርግጋጽ፡ ብዘይ ናይ ቤት ፍርዲ ፍቓድ ዝኾነ ዜጋ ከይእሰርን ገዝኡ ከይፍተሽን ምግባር። ኣብ ልዕሊ ዝኾነ እሱር ዘይ-ሰብኣዊ ምርመራታት ዘይምክያድ። ነጻነት ቤት ፍርዲ ሕልው ይኸውን።

3. ብሄራዊ ሕቶን መፍትሒኡን፡-

- ሀ. ብሄራት ናይ ባዕሎም ዕድል ባዕሎም ናይ ምውሳን መሰሎም ብዘይ ደረት ምኽባር። ንውሳኔኦም ድማ ተግባራዊ ንምግባር ምቅላስ። ቀዳማይ ምርጫ ውድብና ሰደግኤ፡ ብሄራት ኤርትራ ኣብ ማዕርነት ዝተመሰረተ ፍቶታዊ ዲሞክራሲያዊ ሓድነት ሃላጺም ኣብ ዲሞክራሲያዊት ኤርትራ ሓቢሮም ዝነብሩሉ ኩነታት ንምርግጋጽ ምቅላስ ይኸውን።
- ለ. ኣብ ደሞክራሲያዊ ማዕርነትን ሙሉእ ዕግበትን ዝተመሰረተ ዘላቕነት ዘለዎ ደሞክራሲያዊ ሓድነት ብሄራት ክረጋገጽን ክድልድልን ዝኸእል፡ ሓቀኛ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ መንግስቲ ምስ ዝተከል ስለዝኾነ፡ ምእንትኡ ምቅላስ። ብሄራዊ ትምክሕትን ጽብትን፡ ጸረ ሓቀኛ ደሞክራሲያዊ ሓድነት ምኻኖም ብምእማን፡ ኣንጻርም ዕቲብን ቀጻልን ቃልሲ ምክያድ።
- ሐ. ማዕርነታውን ፍቶታውን ሓድነት ህዝብታት ኤርትራ ንምርግጋጽን ንምድልዳልን፡ ጨቆንቲ ደርብታት ከምኡውን ሓይልታት ባለጽን ምድሕርሓርን ዝጽሕትርዎን ዘባርዕዎን ድሑር፡ ቀቢላዊ፣ ሃይማኖታዊ፣ ብሄራዊ፣ ኣውራጃውን ከባብያውን ፍልልያት ሕብረተ-ሰብና፡ ብስነ-ፍልጠታዊ ኣገባብ፡ ብንቕሕን ሰፊሕን ተሳትፎ ህዝብታትና ክውገድ ምቅላስ።
- መ. ኩሎም ብሄራት ኤርትራ፡ ኣብ ሓባራዊ ሃገራዊ ረብሓታት ዝተመሰረተ ተሳታፍነት፡ ፍትሓዊ ማዕርነታዊ ሓድነት ኣረጋገጸም ብሓደ ሓቢሮም ክነብሩ፡ ውሽጣዊ ጉዳያቶም ዘመሓደርሉ ናይ ርእሰ-ምምሕዳር ነጻነት ክህልዎም ምግባር።
- ሰ. ኩሎም ብሄራት ኤርትራ ኣብ ምህናጽ ሃገሮም ማዕረ መሰልን ጉቡእን ኣለዎም። ብሰንኪ ገዛእቲ ደርብታት ዝተፈጠረ ዘይተመጣጠነ ምዕባል ሕብረተ-ሰብና ደረጃ ብደረጃ ናብ ዝተመጣጠነ ምዕራይ ማሕበረ-ቁጠባዊ ምዕባል ንምቕያር፡ ነቶም ብምዕባል ኣዕርዮም ዝደሓሩ ብሄራት ፍሉይ ትኩረት ምሃብ።
- ረ. ኩሎም ብሄራት ኤርትራ ብቋንቋታቶም ክጥቀሙን ንክማዕብሉን ምሉእ መሰላቶም ሕልው ይኸውን። ገስጋሲ ሸነኽ ባህሎምን ልምድታቶምን ብምዕቃብ ንክምዕብል ጥጡሕ ኩነታት ምፍጣር።

4. ንደሞክራሲያዊ ቅዋም ዝከላኸል ብቕዕ ሰራዊት ምክልኻል ምህናጽ፡-

- ሀ. ናይ ገዛእቲ ደርብታት ናይ ዓፈናን ኣድልዎን ውተሃደራዊ ትካላት ሙሉእ ብሙሉእ ምፍራስ። ንሓቀኛ ልኡላውነትን ክብርን ሃገራዊ ኤርትራ ዝከላኸል፡ ንደሞክራሲያዊ ቅዋም ዝሕልውን ንረብሓታት ህዝብታትና ዝኸበር፡ ኣብ ማእቶት ዝሳተፍ፡ ፖለቲካዊ ንቕሓትን ዲሞክራሲያዊ ሰነ-ሰርዓትን ሞራልን ዘለዎ፡ ምዕባል ዕጥቂ ዝውንን፡ ኣብ ውሽጡ ደሞክራሲያዊ ኣሰራርሓን ባህልን ዘለዎ፡ ሓቀኛ ናይ ህዝብታት ኣካል ዝኾነ ሰራዊት ምክልኻል ምህናጽ።
- ለ. ሰራዊት ምክልኻል ኤርትራ ኣብ ድልዩት ዝተመሰረተ ምልመላ ዝኸተል፡ ዝተመጣጠነን ምዕራይ ብሄራዊ ተሳትፎ ክህልዎ ምግባር።
- ሐ. ሰራዊት ምክልኻል ካብ ፖለቲካዊ ሻርነትን ጸገዕነትን ነጻ ይኸውን። ኣብ ህዝባዊ ምርጫታት ናይ ምድማጽ መሰል ኣሎዎ። ኣብ ፖለቲካዊ ስልጣን ንምውድዳር ግን ቅድሚ ሓደ ዓመት ካብ ሰራዊት ምክልኻል ክሰናበት ይህልዎ።
- መ. ህዝቢ ንሓቀኛ ረብሕኡን መሰሉን ንምርግጋጽ፡ ባዕሉ ተዓጢቑ ብቐልሱ ንዘረጋገጸም ደሞክራሲያዊ መኸሰባት ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ቃልሲ ዝከላኸል፡ ሰፊሕ ህዝባዊ መሰረት ዘለዎ፡ ንሰራዊት ምክልኻል ሃገር ዝሕግዝ ሰፊሕ ህዝባዊ ምሊሽያ ምቕያ።

II. ኣብ ቁጠባዊ መዳይ፡

- ሓፈሻዊ ቁጠባዊ መትከላትናን ፖሊሲታትናን ደረጃ ብደረጃ መነባብሮ ህዝብታትና ዘማዕብል፡ ነጻ ሃገራዊ ቁጠባ ምህናጽ ይኸውን።
- 1. ኩሎ ህግደፍ ዝውንኖ ገንዘብን ንብረትን ተሃጊሩ ንረብሓ ህዝብን ሃገርን ይውዕል።
 - 2. መንግስቲ ህግደፍ ካብ ህዝቢ ዝዘመቶ ገንዘብን ንብረትን ብመጽናዕቲ ናብ ዋናታቱ ይምለስ።
 - 3. ነጻ ዕዳጋን ውድድርን ዘፍቅድ ቁጠባዊ ፖሊሲ ምኽታል። ልምዳታዊ ደሞክራሲያዊ መንግስቲ ኣብ ምርግጋእ ቁጠባ ሃገር፣ ናይ ኣብዝሓ ህዝብታትና ረብሓ ዘረጋገጽን፡ ዝተረጋገጸ ስርዓት ቁጠባ ንምህናጽ፡ ብዕቲብነት ናይ ምስራሕ ሓላፍነቱ ዝተሓለወ ይኸውን።
 - 4. ንኤርትራውያን ሰብ ውልቀ-ርእሰ-ማል ቀዳምነት ዝህበን ብናይ ወጻኢ ወፍሪ ርእሰ-ማል ከይጽቀጡ ዝከላኸል ቁጠባዊ ፖሊሲ ምኽታል። ከምኡውን ናይ ወጻኢ ወፍሪ ርእሰ-ማል ምትብባዕን ሕጋዊ ውሕስነት ምርግጋጽን።
 - 5. ዘይምዕራይን ዘይተመጣጠነን ቁጠባዊ ምዕባል ንምጽባብ ማሕበራዊ ፍትሒ ዘረጋገጽ ቁጠባዊ ፕሮግራም ምኽታል።
 - 6. መሰል ነበርቲ ዘይግህስ ቁጠባዊ ትሕዝቶኦም ዘዳኸምን ብሰላም ሓቢርካ ናይ ምንባር መንፈስ ዘማዕብልን ኣብ ዕግበት ዝተሞርኸሰ ፕሮግራም ሰፈራ ምኽታልን ምትግባርን።

1. ሕርሻ፡-

- ሀ. ናይ ገጠርን ከተማን መሬትን ማያዊ ክል ኤርትራን ብፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ዝውነን ናይ ብሄራዊ ህዝብታት ኤርትራ ሓባባዊ ሃብቲዮ።
- ለ. ንሓረስታይ ኤርትራ መሬት ናይ ምርካብ መሰሉ ብሕጊ ውሕስነት ምሃብን ሓይሊ ኣፍራይነቱ ምዕባይ። ከከም ኣድላይነቱ ብናይ ህዝቢ ጠለብ መሰረት ብዝግበር ፍትሓውን ማዕርነታውን ናይ መሬት ምድልዳል ምክያድ። ናይ መሬት ምድልዳል ፖሊሲ ንሓረስታይ ኤርትራ፡ መሬቱ ብግቡእ ከደንፍዕ፣ ክዕቅብን ክከናኸንን ዘተባብዕ ክኸውን ምግባር። መሬት ኣብ ገጠር ይኹን ኣብ ከተማ ኣይሸዮጥን ኣይልወጥን። ሓረስታይ ብነጻ ንዝተዓደሎ መሬት ከም ድላዩ ሓሪሱ ክጥቀም፣ ክካርዮን ንቐጻሊ ናይ መሬት ምድልዳል ብዘይዕንቅፍ መንገዲ ብሕጊ መሰረት ከውርስን ይኸእል።
- ለ. ሓፋሽ ሓረስታይ ናይ ዘፍሪዮ ፍርያት ሙሉእ ብሙሉእ ነጻ ተጠቃማይ ክኸውንን ፍርያቱ ክቆጸጸርን ክኸእል ምግባር። ሓረስታይ ፍርያቱ ናብ ነጻ ዕዳጋ ናይ ምሻጥን ምልዋጥን ካብ እንዱስትሪያላዊ ፍርያት ዘድልዮ ሃለኹቲ ኣቕሑት ናይ ምግባእ ዝተማልእ መሰሉ ሕልው ይኸውን። ንኣፍራይነቱ ዘደግዕሎ ልዕሊ ዓቕሙ ግብርን ቀረጽን ዝእምሱሉ ከይምዝመዝ ምግባር። ሓረስታይ ምህርቱ ንምድንፋዕ ኣብ ነጻ ድሌቱ ዝተመሰረተ ተራድኦታት ክቐውም ምትብባዕ።
- ሐ. ሓረስቶት ኤርትራ ነብሶም ዝኸእሉሉ ኣገባብ ብምኽታል ናይ መነባብሮኦም ጸገማት ንምቅላል ዘኸእል ጥጡሕ ኩነታት ንምፍግር፡ ምስ ዘመናዊ ናውቲ ማእቶት ክላለዩን ናይ ክኢላታት ሓገዝ ክረኽቡ ምግባር። ከምኡውን ሓጽብታት፣ ራህያታትን ዲላታታትን እናገደቡን እናኸፍቱን መስኖታት ክጥቀሙን ባህሊ ዕቅባ ሓመድን ማይን ከማዕብሉ፡ ጸረ-ባልዕ መድሃኒታት ክረኽቡን እንሰላታት ብግቡእ ክከናኸንን ብግቡእ ክጥቀሙን ኩሉ ሸነኻዊ ጸዕርታት ምክያድ።
- መ. ሕርሻን እንዱስትሪን ነንሕድሕዶም ብምምግጋብ ተደጋጊፎምን ተኣሳሲፎምን ክኸዱ ብምግባር፡ ኢንዱስትሪ ንሕርሻ ዘድሊ መሳርሒታት ክቐርቡ፡ ሕርሻ ደማ ንኢንዱስትሪ ዝኸውን ጥረ ነገራት ክቐርቡ ብምግባር፡ ሃገራዊ ቁጠባዊ ነጻነትን ዕቡትን ክረጋግጽ ብዘኸእል ኣንፈት ክምራሕ ምግባር።
- ሰ. ሰበኽ-ሳግም ኤርትራ ካብቲ ዝነበርዎ ዘለዉ ናይ ክርተት ድሑር መነባብሮ ተናጊፎም ብቐዕ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ክረኽቡን ናብ ዝማዕበለ መነባብሮ ዝሰጋገሩሉ፡ ብናታቶም ዕግበትን ተሳትፎን ኣብ ቀዋሚ መነባብሮ ክጣየኹ ምግባር።
- ሸ. እንሰላታት ዝገጸምን ኣግራብን ኣብ ትሕቲ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ኮይኖም ከይበርሱ ምክንኻን። ቡቲ ዝድለ ዓይነትን መጠንን ንክምዕብል ዘድሊ ክንክንን ሓለዋን ብተሳትፎ ሓፋሽ ክግበርውን ምቅላስ። ናይ ምግባብ መደባት ምስፍሕፋሕ።

2. ኢንዱስትሪ፡-

- ሀ. ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ንምዕሩይ ሃገራዊ ልምዓትን ሃገራዊ ርእሰማል ምውህላልን ብዘገልግል ኣገባብ ኣብ ኢንዱስትሪያዊ መዳይ ዕዙዝ ተሳትፎ ክህልዎ ምግባር።
- ለ. ንናይ ሓፋሽ ህዝብታት ኤርትራ ሃገራዊ ርብሓታትን ሃገራዊ ቁጠባዊ ዕብዮትን ብዘገልግል መንገዲ ኣብ ምንጭታት ጸዓት፣ ዓበይቲ ናይ መራኽቢ ማእከላት፣ ዓበይቲ እንዱስትሪን ዕድናን፡ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ብዝውሰኖ መንገዲ፡ ሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ምስ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ኣብ ፍትሓዊ ሽርክነት ክኣትዉ ምፍቃድ።
- ሐ. ናይ ሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ምስፍሕፋሕ ወፍሪ ርእሰ-ማል(ኢንቨስትመንት) ኣብ ሃገርና ዝተመጣጠነ ምዕባል ኣብ ምምጻእን ብሃገር ደረጃ ዝተኣሳሰረ ቁጠባ ኣብ ምዝርጋሕን ዘለዎ ዕዙዝ ተራ ብምርዳእ፡ ንሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ኣብ ህንጻ፣ ኣብ ናእሽቱን ማእከሎትን ዓበይትን እንዱስትሪታት ብስፍሓት ክሳተፉ ብፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ሙሉእ ብሙሉእ ምትብባዕን ምድግጋፍን ምግባር።
- መ. መሰረታዊ ዕላማ ሃገራዊ ቁጠባ፡ ናይ ሓፋሽ መነባብሮ ደረጃ ብደረጃ ምምሕያሽ ስለዝኾነ፡ ኣብ ናይ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ቁጠባዊ ትካላት ዝሰርሑ ሓፋሽ ሸቃሎ፡ ሃገራዊ ቁጠባዊ ትልሚ ኣብ ምውጻእን ኣብ ምምሕዳርን ምቁጽጻርን ናይ ዘፍርይዎ ፍርያት፡ ኩሉ ሸነኻዊ ንጡፍ ደሞክራሲያዊ ተሳትፎ ይህልዎም።
- ሰ. ናይ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ቁጠባዊ ትካላት ንቁጠባዊ ውድድር ዝበቅዕን ንዕቡት ሃገራዊ ቁጠባ ብዘገልግል ምዕብል ሃገራዊ ርእሰ-ማል ምውህላል ብዘኸእል ኣገባብ፡ ብሕጊ ናጻ ዕዳጋ ይምራሕ። ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ኣብ ምርግጋእ ዕዳጋ፡ መነባብሮ ድኻታትን ማእከሎታት ዜጋታት ኣብ ምሕያል ቱኸረት ሂቡ ይሰርሕ።
- ረ. ናይ ሃገርና ቁጠባዊ ናጽነት ንምሕያልን ናይ ህዝብታትና መነባብሮ ደረጃ ብደረጃ ንምምሕያሽን ብዘኸእል ኣገባብ፡ ንሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ኣብ ኩሉ ቁጠባዊ ጨንፈራት ብዘይ ዝኾነ ናይ ካርታል ደረት ክንዲ ዝኸእልዎ ርእሰ-ማል-ኡም ከዋፍሩ ሰፊሕ ዕድል ምሃብ። ብዘይ ብቐዕ ካሕሳ ከይህገር ዘተኣማምን ሕጋዊ ውሕስነት ምሃብ። ሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ኣብ ዝሳተፉሉ ቁጠባዊ ዓውድታት ንደቂ ሃገር ሰብ ውልቀ ርእሰ-ማል ቀዳምነት ምሃብ። ኣብ ናይ ሰብ ውልቀ ርእሰ-ማል ቁጠባዊ ትካላት ዝሰርሑ ሸቃሎ፡ ብዘይካ ትልሚ ኣብ ምውጻእን ኣብ ምምሕዳርን ምቁጽጻርን ኣብቲ ካልእ ብሕጊ ዝተፈቐደ ሙሉእ መሰላቶም ይኸበር።
- ሸ. ናይ ወጻኢ ርእሰ-ማል ኣብ ቁጠባዊ ዓውድታት በይኑ ወይ ብሽርክነት ምስ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ወይውን ምስ ደቂ ሃገር ሰብ ውልቀ ርእሰ-ማል ብምሽራኽ ኣብ ኤርትራ ርእሰ-ማሎም ከዋፍሩ ምፍቃድ።
- ቀ. ኣብ ትሕቲ መንግስቲ ህግደፍ ተሃጊሮም ብኡኡ ክዋፈሩ ዝጸንሑ ትካላት፡ ከከም ኣድላይነቱ ሸቃሎ ብተራድኦ ክጥቀሙሎም ወይ ንሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ተኻርዮም ክንቀሳቐስዎም ወይውን ክሸየጡሎም ይከኣል።

3. ፍርያት ኢደ-ጥበብ ምምዕባል፡-

- ሀ. ኣብዚ መዋኸልዚ ኢደ ጥበብ ናብ ዘበናዊ ኢንዱስትሪ ክምዕብልኳ ዘይክእል እንተኾነ፡ ክሳብ ብዘመናዊ ኢንዱስትሪ ተተኪኡ ኣድላይነቱ ዘበቅዕ፡ ንቁጠባዊ ኣገልግሎት ኢደ-ጥበባዊ ፍርያት ብዘለዓለ ደረጃኡ ንምጥቃም ኣብ ክል ድሩትነት ንክምዕብል ፍርያቱ ንክዓብይን ክመሓየሽን ምቅላስ።

- ለ. ኢ.ደ-ጥበባዊ ፍርያት ንሓረስታይ ብፍላይ፣ ከምኡውን ንትሑት መነባብሮ ዘለዎ ሓፋሽ ከተመኛ ብሓፈሻ፣ ዝህቦ ኣገልግሎት ቀለል ከም ዘይኮነ ብምስትውዓል፣ ኣድላይ ደገፋትን ምትብባዕን ይግበረሉ።
- ሐ. ኢ.ደ-ጥበባኛታት ኣብ ናታቶም ነጻ ድልዎትን ምትብባዕን ዝተመስረተ፣ ብተራድኦታት ክውደቡን ዓቕሚ ኣፍራይነቶም ብምክፍላት፣ ኣብ መነባብሮኦም ነብሶም ክክእሉን ኣብ ሃገራዊ ቁጠባ ብሓፈሻ፣ ኣብ ሕርሻ ድማ ብፍላይ ግቡእ ኣስተዋጽኦም ንክበርክቱ ምቅላስ።
- መ. ኣብ ልዕሊ ኢ.ደ-ጥበባኛታት ዝጸንሑን ዘሎን ድሑር ሕብረተ-ሰብኣዊ እምነታት ንክውገድ ኣበርቲዕካ ምቅላስ።

4. ንግዲ፡-

- ሀ. ናይ ወጻእን ኣታውን ንግዲ ናይ ኣብዝሓ ህዝብታት ኤርትራ መሰረታዊ ጠለባት ንምምላእ ይኸውን። ንግዲ ምንቅስቃሳት ኤርትራ ናይ ውሽጢ ሃገር ዕዳጋታት ዘስፍሑን ናይ ወጻኢ ንግዲ ዘገልብትን ንክኸውን ምቅላስ።
- ለ. ናይ ንግዲ ምንቅስቃሳት፣ ናይ ህዝብታትና ጥቕሚ ንምሕላውን ናይ ዕዳጋታት ምርግጋእ ንምፍጣርን ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ኣድለይቲ ዝኾነ ፖሊሲታትን ኣሰራርሓታትን ብምውጻእ ክቆጸጸር ምግባር።
- ሐ. ኣብ ናይ ምምጻእን ሰደድን (Import and Export) ንግዲ ምንቅስቃሳት ንዝተዋፈሩ ሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ንግዲ ተራድኦታትን፣ ርእሰ-ማሎም ከዋፍሩ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ብዘይ ዝኾነ ናይ ካፒታል ደረት ኩሉ-መዳያዊ ደገፋትን ምትብባዕን ክህብ ምግባር። ብዘይ ብቐዕ ካሕሳ ከይህገር ዘተኣማምን ሕጋዊ ውሕስነት ምሃብ። ንደቂ ሃገር ሰብ ውልቀ ርእሰ-ማል ቀዳምነት ምሃብ።
- መ. ንግዲ ምንቅስቃሳት ንምዕባይን ንምስፋሕን ናይ ምድርን ባሕርን ኣየርን መጎጎዞያታትን መራኽቢታትን ምዝርጋሕን ምምዕባልን።
- ሰ. ምስ ጎረብብቲ ሃገራት ኣብ ሓባራዊ ምድግጋፍ ዝተመስረተ ንግዲ ርክክባት ምምዕባል።
- ረ. ህዝብታትና ኣብ ነጻ ድልዎቶምን ውሳኔኦምን ዝተመስረተ፣ ምህርቶም ኣብ ዘፍርይሉ ከባቢታት ክሸጡን ዘድልዮም ሃለኻቲ ኣቐሑት ክገዝኡን ዝክእሉሉ፣ ናይ ዕዳጋ ቦታታት ኣብ ምስፋሕን ናይ ንግዲ ተራድኦታት ንክምስርቱን ብፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ክሕገዙን ክተባብዑን ምግባር።
- ሸ. ብዘይ ሕጋዊ መንገዲ(ብኮንትሮባንድ) ዝኣቱን ዝወጽኡን ሸቕጣት ኣጥቢቐካ ንምቁጽጻር ዘክእል ስጉምታት ምውሳድ። ሓፋሽ ጸረ-ረብሕኡ ምዃን ተራዲኡን ዓገቡን ናይ ምቁጽጻር ተሳትፎኡ ከዕዝዝ ምግባር።

5. ገንዘብ፡-

- ሀ. ገንዘብ ኣብ ትሕቲ ሙሉእ ምቁጽጻር መንግስቲ ይኸውን።
- ለ. ገንዘባዊ ትካላት(ባንክታት) ምምስራት፣ ንፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስትን ንደቂ ሃገር ሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማልን ጥራሕ ዝፍቀድ ይኸውን።
- ሐ. ፋይናንሳዊ(ገንዘባዊ) ትካላት ከስፋሕፍሑን ክምዕብሉን ምግባር።

6. ናይ ከተማ መሬትን ኣባይትን፡-

- ሀ. ከምቲ ኩሉ መሬት፣ ናይ ከተማ መሬትውን ብፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ዝውነን ናይ ህዝብታት ኤርትራ ሓባራዊ ሃብቲዮ። ናይ ከተማ መሬት ኣይሸየጥን ኣይልወጥን። ጸረ ህዝብን ጸረ ሰውራን ዝሕቲ ደርብታት ስልጣኖም ተጠቐሞም ብዘይ ኣገባብ ብናይ ህዝብን ሃገርን ሃብቲ ዘጥረይዎ ዝወውቲ፣ ንብረትን ሃብትን ይህገር።
- ለ. ዝኾነ ኤርትራዊ ዜጋ ናይ መሬት ክራይ እናኸፈለ ዝወውቲ ክሰርእ ይከእል። ኣብ ልዕሊ መሬት ንዘሎ ዝወውቲ ከም ንብረቲ መጠን ከካሪ፣ ክሸይጥ፣ ክልውጥን ከውርስን ይከእል።
- ሐ. ናይ ዝወውቲ ሕጽረት ንምቅላልን ናይ መሬት ሕጽረት ንምውጋድን ብዘክእል ኣገባብ፣ ብዘመናዊ ቅዲ (ዲዛይን) ምስ ናይ ሓፋሽ ከተመኛ መነባብሮ ብዝጠግዎም መንገዲ፣ ብመንግስቲ ናይ ቁጠባ ኣባይቲ ክስራሕን ክካረይን ምግባር። ሓፋሽ ብተራድኦታት ናይ ቁጠባ ዝወውቲ ክሰርሕ ብፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ኣድላይ ሓገዞትን ምትብባዕን ይግበረሉ።
- መ. ዘመናዊ ቅዲ ከተማታት ብዝሓለወ ኣገባብ ሰብ ውልቀ ርእሰ-ማል ሃገራውያንን ወጻእተኛታትን ዝወውቲ ክሰርሑን ከካርዩን ክሸጡን ፍቕድ ይኸውን።
- ሰ. ዕብዮት ከተማታት ንምስፍሕፋሕ ኣብ ዝግበር ወፍሪ ካብ መሬቶምን መነባብሮኦምን ንዝፈናቐሉ ተቐማጦ መንግስቲ መተካእታ መሬትን ካሕሳን ልቓሕን ብቐዳምነት ናይ ምሃብ ግዴታ ኣሎዎ።

7. ሃብቲ ባሕሪ፡-

- ሀ. ሃብቲ ባሕሪ ምሉእ ብሙሉእ ኣብ ረብሓ ሃገርን ዜጋታቱን ንምውዓል ቀጻሊ ጻዕርታት ምክያድ። ቀንዲ መነባብሮኦም ኣብ ሃብቲ ባሕሪ ዝኾነ ኣካላት ሕብረተሰብና፣ ናብርኣም ደረጃ ብደረጃ እናተማሓየሽ ዝኸደሉ ኩነታት ንምፍጣር፣ ብመንግስቲ ኣድላይ ዘበለ ደገፋት ክግበረሎም ምቅላስ።
- ለ. ዓቕሚ ኣፍራይነቶም ክብ ንምባል፣ ኣብ ዕግብቶም ዝተመስረተ፣ ብግሕበር ተወዲዖም ንክንቀሳቐሱ፣ ኣድለይቲ መሳርሒታት ዝረኽቡሉ፣ እቶቶም ንምድንፋዕን ፍርያቶም ዝሸጡሉ ዕድላት ንምስፋሕን መንግስቲ ኣድላይ ምትሕብባር ክገብረሎም ምቅላስ።
- ሐ. ሃገራውያን ሰብ ብሕቲ-ርእሰማል፣ ኣብ ሃብቲ ባሕርና ገንዘብም ብምውፋር፣ ንባዕሎምን ሃገሮምን ዝጠቐሙሉ ኩነታት ምፍጣር፣ ኣድላይ ደገፍ ምግባር። ንደቂ ሃገር ሰብ ብሕቲ ርእሰ-ማል ቀዳምነት ምሃብ።
- መ. ባህርያዊ ጽርዮት ሃብቲ ባሕርና ንምሕላው ካብ ብከላ ምክልኻል።
- ሰ. ሃብቲ ባሕርናን ጸጋታቱን፣ ናይ ቱሪዝም ኢንዱስትሪ ኣብ ምዕባይ ግደኡ ንክጸወት ጻዕርታት ምክያድ።
- ረ. ወደባት ኤርትራ ንጥቕሚ ሃገርን ህዝብን ብዝወዕል መንገዲ ምምዕባልን ምግልጋልን።
- ሸ. ሃብቲ ባሕርና መሊኡ፣ ናብ ረብሓ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ንክውዕል ቀጻልን ዓሚቕን መጽናዕቲ ምክያድ።

8. ቱሪዝም፡-

- ሀ. ናይ ብሄራት ኤርትራ ባህሉታትን ጸጋታትን፣ ኩሎም ዜጋታት ኤርትራ ክፈልጥዎም ብምግባር ውሽጣዊ ቱሪዝም ምትብባዕ።
- ለ. ሃገራዊ ቅርስታትን ታሪኻዊ ቦታታትን ምዕቃብን ምክንኻንን፣ ማእከላት ቱሪዝም ምምዕባልን።
- ሐ. ሃገራዊ ደንብ ብሕገ-ፍጥነት ኤርትራ ቱሪዝም ንምስፍሕፋሕን ንምምዕባልን ተሳትፎኦም ንክረጋግጹ ምትብባዕ።
- መ. ወጻኢተኛታት ባጻሕቲ(ቱሪስትታት) ንምስሓብ፣ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስትን ሰብ ብሕገ-ፍጥነት ርእሰ-ግዛድ ደቂ ሃገርን፣ ሃገራዊ ቅርስታት፣ ታሪኻዊ ቦታታትን ማእከላት ቱሪዝምን ኤርትራ ኣብ ወጻኢ ክፍለጡ ቀጻሊ ጻዕርታት ምክያድ።

III. ማሕበራዊ መዳይ፡

1. ብሰንኪ ገዛእቲ ደርብታት ዝወረዱ ዘይተኣደኑ ማሕበራዊ ሽግራት ህዝብታትና ብምውጋድ፡ ማሕበራዊ መሰላት ምሕላው፡-

- ሀ. ኩሉ ክሰርሕ ዝኽእል ኤርትራዊ ዜጋ ስራሕ ናይ ምርካብ መሰሉ ሕልው ይኸውን። ንክሰርሑ ዓቕሚ ዘለዎም ዜጋታት ብዘይ ዝኾነ መልክዓት ኣድልዎ ስራሕ ክረኽቡ ዝኽእልሉ ምቹእ ኩነታት ንምፍጣር ምጽዓር።
- ለ. ንሽቅለት-ኣልዕነት፣ ምንዝርና፣ ካልእ ማሕበራዊ ነውርታትን ንምውጋድ ኩሉ ሸነኻዊ ጻዕርታት ምክያድ፤ ብንቹሕ ተሳትፎ ሓፋሽ ጸረ-ኤድስ ማእከላት ንምዝርጋሕ ምትብባዕ።
- ሐ. ናይ ሰራሕተኛታት ዝተሓተ ደሞዝ ብሕጊ ክውሰንን ናይ ደሞዝ ወሰኽ መሰል ክኸበርን ምግባር። ናይ ሰራሕተኛታት ግቡእ ናይ ስራሕ ሰዓታት 8(ሾምንተ) ሰዓት ክኸውን። ብዝኸፈል ደሞዝ ሰሙናውን ዓመታውን ናይ ሰራሕተኛታት ዕረፍቲ ብሕጊ ክኸበር ምግባር። ንመሰል ሰራሕተኛታት ዝግበቑ ሕግን ናይ ሞያ ውደባታትን ክህሉ ምግባር። ናይ ስራሕ ሰዓታትን ናይ ዝተሓተ ደሞዝ መጠን ብዘይ-ምቁራጽ እናተማሓየሽ ክኸይድ ምግባር። ናይ ሰራሕተኛታት ማሕበራዊ ድሕነት ብሕጊ ሕልው ክኸውን ምግባር።
- መ. ሰራሕተኛታት ደቂ ኣንስትዮ ምስ ሰራሕተኛታት ደቂ ተባዕትዮ ንምዕረ ስራሕ ማዕረ ደሞዝ ክኸፈላ ምግባር። ሰራሕተኛታት ደቂ ኣንስትዮ ንጥዕነትን ኣብ ዝጎድእ ስራሕ ክይሳተፉ ምግባር፤ ናይ ወለድ ዕረፍቲ መሰለን ብሕጊ ዝተሓለወ ኮይኑ ወርሓዊ ደሞዝን ይኸፈላ።
- ሰ. ትሕቲ ዕድመ ዝኾኑ(ዘይባጽሑ) ህጻናት ንጥዕነትን ኣብ ዝጎድእን ኣብ ሕሱር ሽቅለትን ካብ ምውፋር፣ ንምክልኻል ምጽዓርን መሰሎም ሕልው ክኸውን ምቅላስ።
- ረ. ናይ ኣዲታትን ህጻናትን መሰል ሕልው ይኸውን። መዋእለ-ህጻናት ብምስፍሕፋሕ፣ ህጻናት ናይ ትምህርቲ ኣገልግሎት ክረኽቡን ጽቡቕ ክንክን ክግበረሎምን ምጽዓር።
- ሸ. ዓቕሚ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስትን ሕብረተሰብን ብዘፍቅዶ መሰረት፣ ንስድራ ሰው-ኣትን ናይ ሓርነት ውጉኣትን ከምኡውን ንኩሎም ማሕበራዊ ረድኤት ዘድልዮም ዜጋታት ዝከናወኑ ትካል ክቐውም ምግባር። ኣካለ ስንኩላን ብዓቕሞም ክሰርሑን ኣፍሪይቲ ክኾኑን ምቹእ ኩነታት ምፍጣር።
- ቀ. ናይ ጡርታ መሰል ዝተሓለወ ይኸውን።
- ቐ. ስደተኛታት ኤርትራውያን ናብ ሃገሮም ብድልዮቶም ዝምለሱሉን ዝጣየኹሉን ምቹእ ኩነታት ምፍጣር።

2. ንህዝባዊ መሰላትን ዲሞክራሲያዊ ምሕደራን ንምህናጽ ዘገልግል ስርዓተ ትምህርቲ ምህናጽ፡-

- ሀ. ኣብ ረብሓታት ኣብዝሓ ሓፋሽ ህዝብታት ዝተሞርኮሰ ምስ ማእቶት ዝተኣሳሰረን ንጽግዕተኛነትን ተጸባይነትን ዘወገደ ነጻ ናይ ትምህርቲ ኣገልግሎት ንኹሉ ዜጋ ክወሃብ ዘይተቐጠበ ጻዕሪ ምግባር። ንህዝብን ሃገርን ኤርትራ ነጻነትን ምዕብልናን ዘገልግል ክኸውን ምግባር። መሃይምነት ንምጥፋእ ሰፊሕ ናይ ትምህርቲ ወፈራ ኣብ ህዝብታት ምክያድ።
- ለ. ኣብ ኤርትራ ሰነ ፍልጠትን ቴክኖሎጂን ንረብሓታት ሓፋሽ ብዝውዕል መንገዲ ክተኣታቶን ክምዕብልን ምግባር።
- ሐ. ትምህርቲ ማዕርነት ብሄራት ኣብ ግምት ዘእተወ ኮይኑ ነቶም ቅድሚ ሕጂ ኣብ ዝሓለፉ ስርዓታት እኹል ዕድል ናይ ትምህርቲ ዘይረኽቡ ከባብታትን ደቂ-ኣንስትዮን ብፍሉይነት፣ ንተሳትፎኦን ዘተባብዕ ፖሊሲ (ኣዎንታዊ ተግባር) ምዝውታር።
- መ. ቀዳማይ ደረጃ ትምህርቲ ንኹሉ ዜጋ ግድን ኮይኑ ክሳብ 2ይ ደረጃ ንኹሉ ዜጋ ብነጻ ከም ዝወሃብ ምግባር።
- ሰ. ሃገራዊ ስርዓተ ትምህርቲ ካብ ሃይማኖት ነጻ ክኸውን ምግባር። ሃይማኖታዊ ትምህርቲ ኣብ ሃይማኖታዊ ናይ ኣምልኽ ቦታታት ጥራሕ ይወሃብ።

3. ህዝባዊ ናይ ጥዕና ኣገልግሎት ንሓፋሽ ህዝብታት ምሃብ፡-

- ሀ. ሓፋሽ ጥዕና ካብ ተላብብቲ ሕግማት ምእንቲ ክድሕን መባእታዊ ናይ ምክልኻልን፣ ጽሬት ከባቢ ናይ ምሕላውን ሰፊሕ ኣፍልጦ ክውንን ምግባር። ኣንጻር ቀዛፊ ሕግም ኤድስ ከኣ ፍሉይ ምርብራብ ምግባር። ምክልኻልን ምቁጽጻርን(Prevention and Control) ሕግማት ቀዳምነት ዝሃበ ሕክምናዊ ፖሊሲ ምክታል። ብንቹሕ ተሳትፎ ሓፋሽ ለቦዳ ኤይድስ ምክልኻልን ጸረ ለቦዳ ኤይድስ ማእከላት ንምዝርጋሕ ምትብባዕ።
- ለ. ኣብ ኩሉ ከባቢታት ሃገርና ብሓፈሻ፣ ኣብ ገጠራት ኤርትራ ድማ ብፍላይ፣ ኣገልግሎት ጽፋይ ማይ ንምዝርጋሕ ምጽዓር።
- ሐ. ሰፊሕ ሓፋሽ ዓቕምታቱን ተበግሶታቱን ኣተሓባቢሩ ብቐፅ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ክረኽብ ንምግባር ግቡእ ንጥፈታት ምክያድ። ቁጠባዊ ዓቕሚ ናይ ሃገርና ብዘፍቅዶ መሰረት ናጻ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ንሓፋሽ ንምሃብ ጻዕርታት ምክያድ፤ እዚውን እናማዕበለ ክኸይድ ምግባር።

መ. አገልግሎት ጥዕና ከም መሰረታዊ ህዝባዊ መሰል ምቕባል። ንኹሉ ዜጋ ንክባዳኡ ከኣ ምጽግር። ካብ ዝሓለፉ ስርዓታት ብቐዕ ሕክምናዊ አገልግሎት ንዘይረኸበ ክፋል ሕብረተሰብና ቁጠባዊ ዓቕሚ ሃገር ዘፍቅዶ ፍሉይ ጠመተ ምሃብ።
ሰ. ንባህላዊ ሕክምና ምምዕባልን ብስነ-ፍልጠታዊ መንገዲ ክጥቀሙሉ ምግባርን።

IV. ባህላዊ መዳይ፡-

- ሀ- ንዝመሸመሸ መስፍናውን ጽግዕተኛን ጸረ-ሰራሕን ጸረ-ዲሞክራሲያዊ ለውጥታትን ዝኾኑ ባህልታትን ልምድታትን ንምውጋድን ንረብሓ ህዝብታትና ዘገልግል ደሞክራሲያውን ምዕቡልን ባህልታት ንምስራጽን ንምምዕባልን ምቕላስ።
- ለ. ምጽውዋርን ምክእኣልን ዝመለለይኡ ደሞክራሲያዊ ክብረታትን ልምድታትን ክዕምብቡ ምጽግር። ፍቶታዊ ሓድነት ብሄራት ኤርትራ ዘደልድል ባህሊ ምምዕባል። ንዓዲን ድሑራትን ባህልታትን ልምድታትን ንምውጋድ ተረርካ ምቕላስ። ንምዕቡላት ባህልታትን ልምድታትን ብሄራት ኤርትራ ብምዕቃብ ንክምዕብሉ ምትብባዕ።
- ሐ. ኣብ ምዕባል ባህሊ ርኡይ ግደ ዘለዎም ሰነ-ጽሑፋትን ሰነ-ጥበባዊ ስርሓትን ክልመዱን ክምዕብሉን ምትብባዕ።

V. ወጻኢ ጉዳያት ፖሊሲ፡

1. **ኣብ ነጻ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ውሳኔ ዝተሰረተ ፍትሓዊ ናይ ወጻኢ ፖሊሲ ምክክታል፡-**
 - ሀ. ናይ ሃገርና ናይ ወጻኢ ዝምድና ኣብ ሓባራዊ ረብሓታት፣ ማዕርነት፣ ሕድሕድ ምክብባር፣ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ካልኣት ኢድ ዘይ-ምእታውን ኣብ ሓባራዊ ሰላማዊ ናብራን ዝተሰረተ ይኸውን።
 - ለ. መሰል ህዝብናን ልዑላውነት ሃገርናን ዝክብር፡ ኣብ ሕውነትን ሰናይ ጉርብትናን ዝተመርኮሰ፡ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳይ ኢድ-ኣእታውነት ዝወገደ፡ ነጻዊ ዝምድናን ውግእን ዝኾነ፡ ፍልልይ ይኹን ግርጭት ብልዝብን ኣህጉራዊ ሕግን ክፍታሕ ከምዘለዎ ዝኣምን ፖሊሲ ምክክታል።
 - ሐ. ኣብ ኤርትራ ናይ ዝኾነ ይኹን ናይ ወጻኢ ሓይሊ ወተሃደራዊ መደበራት ምትካል ፈጹሙ ኣይፍቀድን።

**ኣብ 6ይ-ውድባዊ ጉባኤ፡
ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ)
ዝጸደቐ
25 ሰኔ 2013.**